

המשרת המוזר ורעייתו

מעשה בחכם אחד גדול ועשיר מופלג, והוא ואשתו היו בעלי צדקה וגמילות חסדים, וכל רעב שנכנס לביתם היה יוצא שבע. אבל היו חשוכי בנים.

יום אחד נכנסה אצל אשתו אלמנה אחת עניה וצנועה, ובת קטנה יתומה עמה; והתנפלה לפני רגליה, בוכה ומתחננת לה, שתחוס ותרחם עליה ועל בתה להחיות את נפשתיהן העטופות ברעב; ותתרצה להתקבל בביתה לשרתה בכל כוחה, ואינה מבקשת ממנה שום שכר כי אם דווקא מחייתה ומחיית בתה; כי די לה להיות מסתופפת בצלה, בהיותה בת טובים ואינה יכולה להיות נעה ונדה.

והרבנית נכמרו רחמיה ואמרה לה: "בואי בתי, ותשבי את ובתך בביתי; ותאכלנה ותשתינה וגם אתן את שכרך, שכר עבודתך."

ותען ותאמר לה: "אמצא חן בעיניך כי ניחמתיני, ואנוכי כאחת שפחותיך."

וכן היה: האלמנה נתיישבה עם בתה בבית הרבנית והיתה עושה שרותה כראוי עד שנעשו כבני ביתה. לא עברו ימים מועטים ונפטרה האלמנה, ונשארה היתומה הקטנה אצלם. והיו אוהבים אותה מאד וחשבו אותה כבתם, להלבישה ולגדלה ולחנכה בכל מידות טובות, עד שגדלה ונעשתה בת שלוש עשרה שנים.

יום אחר בא בחור אחה בעל קומה ויפה תואר, ונכנס אצל הרב והשתחוה לו ונשק ידיו. ויאמר לו: "אחלה פני אדוני ליקח אותי לביתו למשרת לשרתו לכל אשר יצווני. ואיני מבקש ממנו כי אם לחם לאכול ובגד ללבוש, יען אני יתום, אין לי אב ואם, ואין רצוני לשרת בשום בית כי אם בביתך."

ויאמר לו הרב: "בוא, ברוך ה', ואם כנים הדברים שתהיה נאמן, זריז וזהיר במלאכתך, אתן את שכרך."

ויאמר לו: "יהי לבך נכון בטוח שאשרת אותך כרצונך!"

מאז היה הבחור יושב בבית החכם והיה משרת אותו ככל אות נפשו יותר מאלף עבדים. ובטרם הוציא החכם דבר מפיו, תכף היה עושה רצונו, אפילו אם היה הדבר קשה לעשותו או למצוא אותו במקום רחוק – הוא היה עושה הכל בנקל ברגע כמימריה בתכלית השלמות, עד שמצא הרב הרבה נחת רוח ממנו.

הבחור ישב אצל הרב כשנתיים ימים, ובינתיים נקשרה אהבה בין הבחור ובין הנערה היתומה. ויאמר הבחור לנערה: "אני אהבתי אותך; ואם גם את אוהבת אותי, אמרי לי, אם יש את נפשך להינשא לי."

ותאמר לו: "אמנם אני אוהבת אותך, אבל בדבר הזה איני יכולה לומר לך דבר בלי רשותם ורצונם של הרב ואשתו, שהם לי כאב ואם; ואם הם יסכימו, אנשא לך."

ויאמר לה: "טוב הדבר, שאת גילית דעתך, כי אהבתיני ותינשאי לי, שזהו העיקר, ולא נשאר לי כי אם לשאול את פי הרב והרבנית; אני חושב שהוא דבר נקל, יען כי הוא אוהב אותי הרבה ובודאי יעשה רצוני ולא ימנעך ממני, ובפרט כשישמע מפיו שאת רוצה בי."

ויהי למחרת, כשעמד הבחור אחרי גמרו שרותו לפני הרב, אמר לו: "אחלה פניך, אדוני, הרשני נא לשאול מאתך שאלה אחת."

אמר לו הרב: "אמור, בני, מה שאלתך; אם הדבר אפשרי, לא אימנע מלעשות רצונך."

ויאמר לו: "אם מצאתי חן בעיניך, תן את הילדה הזאת שבביתך לי לאישה."

ויען הרב ויאמר לו: "בני, מצדי אין מניעה ורצוני לעשות רצונך; ובלבד שהילדה תהיה רוצה בך, יען כי היא בוגרת והיא ברשותה."

ויאמר: "נקרא לנערה ונשאלה את פיה."

ויקראו לנערה ויאמר לה הרב: "התרצי להינשא לזה הבחור?"

ותען ותאמר לו: "אדוני, ברשותכם וברצונכם, אני חפצה בו."

ויען הרב: "כן יהיה, ויהי רצון שיהא זיווגכם עולה יפה; ועלי כל מחסורכם לעשות לכם כל צרכיכם."

וכן היה. תכף ציוה לאומנים ולחייטים להכין לכלה נדוניא ומלבושים כראוי לפי כבודו וכן לחתן. ובמשך שלושים יום הכין להם צרכי החופה וישיאם בשמחה גדולה כמר בניו ויחד להם חדר לדור בו.

עתה צריך לידע, שהבחור היה בן מלך השדים. כשנפטר אביו ולא רצו להמליכו תחת אביו והמליכו אחר, כעס עליהם, וסגר כל אוצרות אביו ועלה למעלה בדמות אדם ונכנס לשרת אצל הרב וישב בביתו. בהמשך הזמן נפטר אותו מלך, ונתייעצו כל בני מלכותו והסכימו להמליך את הבחור הנזכר שהוא מזרע המלוכה וממלא מקום אביו. ויבקשוהו ולא מצאוהו. לסוף הוגד להם שעלה למעלה ויושב בבית החכם הנזכר. מיד שלחו ארבעה שדים מהמכובדים למעלה, לאמור לו שכך וכך היה העניין, ועתה הסכימו הכל להמליכו תחת אביו. ויעלו האנשים ההם ונראו אליו וידברו אליו כדברים האלה: "בוא עמנו ומלכת עלינו ככל אשר תאוה נפשך."

ויען ויאמר להם: "כעת איני יכול לבוא עמכם; יען כי נשאתי פה אשה מן העליונים, וצריך אני לפייסה. והיה אם תרצה לבוא עמי, מה טוב, ואם לא תתרצה, מוכרח אני לפטרה בגט פיטורין כדת משה וישראל, שלא תישאר עגונה."

ויענו ויאמרו לו: "הצדק אתך; אנחנו נותנים לך זמן, עד שתגמור עניינך עם אשתך, ונחזור אצלך. וילכו למקומם."

והוא ניגש אל הרב וסיפר לו כל העניין ואמר לו: "אדוני, אני צריך להגיד לו קושט אמרי אמת, שאני איני בן אדם כמותכם מהעליונים, אלא שד יהודי מהתחתונים, בן המלך אשמדאי. ואחר פטירת מר אבי לא הוכשרתי בעיניהם של בני מלכותי להמליכני תחת אבי, והמליכו איש זר במקומי. על כן חרה לי ונתרחקתי מהם ועליתי הנה אצלכם ובחרתי להסתופף בצלך לישב בביתך. ועתה נפטר גם המלך שהמליכו עליהם, נתייעצו ביניהם והסכימו להמליכני תחת אבי ושלחו שלוחים לקרוא לי. ואני לא רציתי לילך עמם עד שאקח רשות מכבודך, וגם עלי לדבר עם אשתי ולספר לה העניין: אם תרצה לבוא עמי, תמלוך במלוכה ותעלה במעלות ולא יחסר לה דבר, ואם לא תרצה לבוא עמי, אני מוכן ליתן לה גט כדת וכהלכה, וגם אפרע לה כתובתה."

ויקרא הרב לאשה ויגד לה כל העניין, וישאל אותה: "התלכי עם האיש הזה ותהיי מלכה מושלת וגבירה, או תרצי שיפטור אותך בגט פיטורין?"

ותען ותאמר: "אני אלך עמו, אך בתנאי שיעשה רצוני, והוא שאיני רוצה לאכול שום דבר מהתחתונים, כי אם שיביא לי כל צרכי מכאן מלמעלה ואבשל בידי, ונאכל יחד ממעשה ידי דוקא."

ויען בעלה ויאמר לה: "אם זו היא שאלתך, מתחייב אני לעשות רצונך ככל אשר תאוה נפשך, ואביא לך כל דבר מלמעלה ולא יחסר לך דבר!"

ותאמר: "אם כן, אלך עמך."

ונשקו ידי הרב וידי הרבנית וייקח הבעל לאשתו וילכו להם. ונשאר הרב ואשתו לבדם סרים וזועפים. יען מזה זמן רב שהיו בחברותם עם הנערה הזאת שגידלוה בביתם כמו בתם. ואחר כך גם הבחור ישב עמם זמן מה ונעשה כבן. והשיאום בביתם מכיסם וממונם. והיו להם כבנים ומתנחמים ושמחים עמם.

ומרוב יגונם בהיפרדם מעליהם, התחילו לבכות ולהתפלל לפני ה' שיחוס וירחם עליהם. ויפקדם בכנים שלהם לשמוח בהם כל ימיהם. והרבנית באה לפני בעלה ותאמר לו בדמע ובתחנונים: "עד מתי נשב בזה הצער ולא נתפלל לאלהינו שיפקדנו בבן זכר, אולי ישמע תפילתינו ונגילה ונשמחה בו. והמעט בעיניך זה הצער. שידוע מאי דאמרי אינשי: מי שלובש מאחרים, באמצע השוק מפשיטים אותם ונשארים ערומים. וכן אירע לנו. ואלו אם היו בנינו יוצאי חלצינו. לא היו עושים הפך רצוננו. והיינו אנחנו שולטים עליהם לעשות רצוננו."

ענה הרב ואמר לה: "אי הכי נמי כשיבוא עת פקודתך. נקבל תענית שנינו, ונתפלל לאלהינו. והקדוש ברוך הוא יענני וימלא משאלותינו."

וכן היה כשהגיע יום ללכת לטבול טבילת מצווה, קיבלו תענית יום שלפניו והתענו והתפללו והלכה לקיים מצוותה.

ויהי בחצי הלילה בא לו מלאך בחלום להרב ויאמר לו: "ה' שמע תפילתך ושלחני להודיעך שאם תרצה שיהיה לך בן צריך שתדע שמזלו הוא להיות עני מרוד שואל על הפתחים. ואם

תרצה שיהיה לך בת, מזלה גרוע ביותר שתסבול צער גדול עם בעלה וחיי צער מהכאות וקללות וכו', יום ולילה לא תנח. ובכן בחר לך מה שתרצה."

וכן הלך המלאך אצל אשתו בחלומה ואמר לה כדברים האלה. ויהי בבוקר ויקומו שניהם וכל אחד ידיו על חלציו מהחלום שראו. סוף דבר סיפר הרב לאשתו חלומו לידע מה תבחר.

וכשומעה אמרה לו: "גם אני בחלומי ראיתי כחזיון הנזכר ונבהלתי."

ונתייעצו שניהם ובחרו שיותר טוב שיהיה להם בן זכר אפילו שנגזר עליו שיהיה עני. יען על כל פנים אנו עשירים גדולים ומניחים לו ממון רב שיכול להיות רוב ימיו בהשקט ובטח. ואפילו אם יתקיים גזירתו יהיה בסוף ימיו. ויהיה מה שיהיה. על כל פנים אנחנו זוכים ללמדו תורה ומצוות וכו' וכו', יותר טוב מלהוליד בת. שמלבד שאין אנו מרוויחים על ידה שום מצווה, היא גם תסבול חיי צער גדול וטוב מותה מחייה. כזה טוב העדרה. והסכימו בזה.

ובלילה השנית חזר להם המלאך ויאמרו לו: "רצוננו בבן זכר ויהיה מה שיהיה."

ויאמר להם: "כן יהיה, הנך הרה וילדת בן."

ותהר האשה ותלד בן, וישמחו שמחה גדולה. ויגדלוהו וילמדוהו תורה ומצוות מקטנותו. ועליו שם כל מגמתו. כי אמר שהגם שנגזר במזלו להיות עני, על כל פנים בהיותו בן תורה הכל ירחמוהו ויתנו לו ככבוד. וגמירי דלא תהדרי אפתחא. אבל אם חס ושלום יהיה עם הארץ יהיה עני כפול מושלך כאבן דומם.

וכן היה שהשתדל עליו בכל כוחו. והנער גם כן שהיה דעתו וחריוף שהיה קולט תכף כל מה שהיה לומד. עד שכשהיה בן שמונה עשרה שנה נעשה חכם גדול כמו אביו שלא הניח דבר קטן וגדול שלא למד אפילו קבלה מעשית. וכשכבר גמר לימודו ולא היה צריך עוד ללמוד עם אביו, הוא לבדו היה לומד בישיבה ומחדש חידושים וכו'. ולעתות היה יוצא לשוק לטייל וראה סוחרים הרבה נושאים ונותנים ומרוויחים וכו'. נכנס חשק המשא ומתן בלבו. ובא אצל אביו ואמר לו: "אבי, רצוני להסתחר ולפתוח חנות להרוויח גם אני כמו אחרים. ותיתן לי סך מה לפתוח חנות."

ויאמר לו אביו: "בני, למה אתה צריך להסתחר כי תודה לאל יתברך יש לך עושר וכבוד ואינך צריך להרוויח דבר."

אמר לו בנו: "אף על פי כן שידעתי שיש לך עושר גדול והכל הוא שלי, אבל אני רוצה להרוויח משלי."

ונלאה להפציר בו אביו שלא יסתחר, והוא לא הטא אוזן. ואביו, בהיותו בן יחיד, לא רצה להעציבו, הגם שיודע מזלו שודאי לא ירוויח, ויפסיד הכל, עם כל זה לרצותו אמר לו: "תלך לשוק פלוני." שכל אותו השוק מראש ועד סוף היו שלו החנויות והסחורות. והיושבים בהם היו משרתיו, "ותבחר החנות שתרצה ותודיעני."

וכן היה. הלך ובירר לו החנות היותר חשובה ומליאה מכל טוב. ויאמר לו להיושב בחנות: "אני רוצה לישב בזאת החנות. ותשום ותעריך כל מה שיש בה ותיתן בידי הרשימה לידע הקרן שבה וכמה שווה כל דבר."

וכן היה וישב בחנות והניח תיבה אחת לפניו וייקוב חור בדלתה. וכל מה שהיה מוכר היה כותב בפנקסו: מכרתי דבר פלוני שהקרן כך וכך בסך כך וכך. והיה משליך קרן וריווח בתיבה. ולא היה מוציא מהם אפילו פרוטה.

ויהי מקץ ימים שהשלים סך מה למכור. ראה פנקסו ומצא שבסך שמכר מסחורתו הרוויח כמו שמונה מאות דורו"ס ושמה שמחה גדולה.

מיד אמר למשרתו: "תיקח זאת התיבה סגורה כמות שהיא ובוא עמי לבית אצל מר אבי."

ויקם הנער וישא התיבה על כתפו וילכו יחדיו לבית אצל אביו.

ויאמר הבן לאביו: "הנה אדוני המפתח של התיבה ותפתח אתה בידך, ותמצא בה הקרן והריווח של כל מה שמכרתי מיום ראשון עד היום הזה. שהכל נתתי בתוכה ולא פתחתי אותה כלל אפילו ליקח ממנה פרוטה קטנה. וכפי פנקסי שהייתי מוכר הכל עם ריווח צריך שתמצא בה שמונה מאות דורו"ס יותר מהקרן."

אביו תמה ויאמר בלבו: הייתכן שיוכל להרוויח מכוח רוע מזלו? איך שיהיה נפתח ונראה.

פתח התיבה ומצא המעות ומצא שבע מאות דורו"ס פחות מהקרן.

ויאמר לו אביו: "ראית בעיניך. לא אמרתי שאינך בר הכי להרוויח. ומה לך ולצרה הזאת. תאכל ותשתה מן המזדמן ותשב בשיביבה. כי תודה לאל יתברך חנני אלהים ויש לי כל ואינך חסר דבר."

ויתמה הבן תמיהה גדולה כיצד יתכן זה העניין, שהוא יודע בבירור שלא מכר שום דבר קטון או גדול כי אם בריווח. וככתוב בפנקסו ולא נגע בה יד, וכיצד יחסר כל הריווח וגם הסך הזה מהקרן. שתק ולא מצא מענה.

עברו מזה ימים. יום אחד היה הולך בשוק ושמע כת אנשים סוחרים שמדברים זה עם זה: "למחר או למחרתו נלך כולנו יחד לעיר פלונית שהיא רחוקה משם כמו שמונה ימים במדבר. ששם נמכרים בטוב סחורות פלוני ופלוני."

ותכף בא אצל אביו ויאמר לו: "אדוני אבי, שמעתי שפלוני ופלוני סוחרים הולכים מחר או מחרתו לעיר פלונית רחוקה שמונה ימים, ששם יש ריווח הרבה בסחורה פלונית ופלונית שמביאים משם. כי כן חכמים אמרו: שינוי מקום שינוי מזל. ואפשר שארוויח. תן בידי מאה אלף פראנקוס ואלך עמהם."

וברוב הפצרות ודיבורים שדיבר לו אביו שיתייאש מזה, בידעו רוע מזלו. וגם כדי שלא להרחיקו מנגד פניו בנו יחדיו לעת זקנתו. והוא לא הטח אוזן. עד שהוכרח אביו לעשות רצונו. והזמין לו צידה לדרך מכל מאכל אשר יאכל ומיני שתייה וכו', לו ולמשרת אחד שילך עמו. ושלה אביו לקרוא להסוחרים הנזכרים ויאמר להם: "הנה בני יחידי חשק לילך עמכם להסתחר גם הוא כמותכם. ובכן אחלה פניכם שתשגיחו עליו בעינא פקיחא לבל יארע לו שום נזק לא בגופו ולא בממונו. ואני מוסר אותו בידכם. ובעזרת ה' שתחזירוהו לי לשלום עמכם."

ויאמרו לו הסוחרים: "הננו עבדים לאדוני. תנה אותו על ידינו ובעזרת ה' אנחנו נשגיח עליו כבבת עינינו ונשיבנו אליך לחיים טובים ולשלום."

ונתן כל הממון בתיבה אחת והצידה בתיבה אחת מליאה מכל טוב. וינשק ידי אביו ואמו ויברכהו. ויקומו וילכו יחדיו עם משרתו עם הסוחרים הנזכרים.

והיה ביום השישי בהיותם באמצע הדרך, הגיעו לנהר אחד גדול שצריך להעבירו. ואותו מקום היה מקום מסוכן משדין ומזיקין. שמעולם לא ניקה מי שישן שם בלילה. והסוחרים כשהגיעו שם היו ממהרים לרוץ וללכת כדי לילך לאיך גיסא דנהרא לצאת מהמקום ההוא ולבקש להם מקום לנוח.

ויאמרו להבחור הנזכר: "תכה הבהמה שלך גם כן למהר לצאת מהמקום מסוכן הזה."

והבחור ראה שכמעט העריב השמש והסתכל בשעתו וראה שכבר הגיע עת קבלת שבת. ויאמר להם: "אני איני זז מכאן שכבר נכנס שבת, ולא אחלל שבת. וכאן אשב ואקנה שביתתי."

והסוחרים צעקו עליו לאמר: "תדע שהוא מקום מסוכן בריא היזקא. ואין דבר עומד בפני פיקוח נפש."

והוא ירד מבהמתו ולא רצה לילך עמהם בשום אופן. סוף דבר אחר שנלאו עמו אמרו לו: "אביך מסר אותך בדינו, ואנחנו נתחייבנו להוליכך עמנו ולהחזירך. ועתה שלא תרצה לשמוע לנו, אנחנו נקיים. אבל צריך שתיתן בדינו כתב ידך וחתימתך להודיע האמת שאנחנו הפצרנו בך שלא להניחך במקום הזה המסוכן, ואתה לא רצית לשמוע לנו. כדי כשנחזור אצל אביך להראות לו האמת שאין בדינו עוון אם חס ושלום יארע לך שום דבר. ואנחנו יראים לנפשינו ואין אנו מתעכבים פה בשבילך. ועל זה אמרו: חייך קודמין."

ויאמר להם: "האמת אתכם." וכתב וחתם דברים כהווייתן ונתן בידם וילכו לדרכם.

והוא אמר למשרתו: "תטע האוהל פה על שפת הנהר ותוריד כל הבגדים והתיבות מהבהמות ונקבל שבת. וה', הטוב בעיניו יעשה."

וכן היה. נטע אוהלו וסידר כל חפציו וקנה שביתה. וירד לנהר וטבל והחליף בגדיו. ויצא לשדה לקבל שבת ולהתפלל.

ובעודו עומד בשדה שמע קול הקורא: "מניין מניין, ערבית ערבית."

הבחור עמד תוהא ופונה מכל צד לראות מי הוא זה אשר קורא אנשים למניין לערבית באותו מקום שמם. וישא עיניו וירא דמות איש אחד. וישאל לו: "איה המקום שקוראים מניין להתפלל?"

ויאמר לו: "הרי בכאן הבית הכנסת."

אמר לו: "אם כן נלך עמך להתפלל."

ויקחהו וילך עמו והכניסו בבית הכנסת. וירא והנה מקום מפואר עד להפליא כולו אבני שיש מצויירות ודלתות זהב וכסף ומנורות וכו'. וישא עיניו וירא ההיכל כולו אבנים טובות ומרגליות ומתהפך כל ההיכל כמו גלגל במרוצה ומתהפך מרגע לרגע לכל דבר שבעולם. דהיינו עתה נעשה מזהב. כרגע נתהפך לכסף מזוקק. כרגע נהפך לנחושת. כרגע לבדיל. ולעופרת. ולעץ. ולאבן פשוט. וכן על זה הדרך. ונשאר תמה על הדבר הזה. והבין בדעתו שודאי הם שדין. ועל כל זה חיזק את לבו וישב. ויאמר בלבו: אני כוונתי לשמים, לשמור שבת ולהתפלל, וה' הטוב בעיניו יעשה.

ותכף נכנס המלך שלהם והביט וראה זה האיש שם, נתקרב אצלו ושאל לו: "מי אתה?"

אמר לו: "אני מבני אדם העליונים שהייתי בדרך והגיע שבת וישבתי פה לשבות על שפת הנהר. ושמעתי שקראו לערבית. באתי להתפלל."

אמר לו: "מאיזה מקום אתה?"

אמר לו: "מעיר פלונית."

אמר לו: "אתה מכיר הרב שלהם."

אמר לו: "מכיר."

אמר לו: "כיצד שלומו ושלומו אשתו?"

אמר לו: "בטוב, ואני בנו."

והיה כשמוע המלך שהוא בנו של הרב הנזכר שהיה בביתו, שמח שמחה גדולה ויחבקהו וינשקהו. ואמר לו: "תדע שאמת שזה המקום הוא מסוכן הרבה, יען אנשים קשים עד מאוד. אבל אתה בהיותך בן להרב הנזכר שאני גמול חסד ממנו, יהיה לך בטוח ותבוא לביתי ותעשה שבת עמי. ותאמר לי אם יש לך איזה חפצים בחוץ וכו'."

אמר לו: "יש משרת אחד ושלוש בהמות וכל בגדי באוהלי."

אמר לו: "הריני שולח תכף ארבעה שומרים לשומרם שלא יאונה עליהם שום דבר רע."

וכן עשה. והושיבו בצידו והבחור עיניו אל ההיכל לראות סדר סיבובו והתהפכו לכל רגע לכל מין שבעולם ותוהה. וישאל למלך שבצידו ויאמר לו: "אחלה פניך, תגיד לי עניין זה ההיכל שמתהפך בכל רגע לכמה מינים."

ויאמר לו: "נתפלל ואחר כך אומר לך זה הסוד."

וכן היה. התפללו ערבית בשמחה, וילך עמו לביתו. וירא את המלכה יושבת בקתדרא בלבוש מלכות. והיה כראותה להבחור הנזכר כדמותה כצלמה שמחה בלבה. ותאמר למלך: "מי זה האיש אשר הבאת לנו?"

אמר לה: "זהו בנו של הרב פלוני שהיינו בביתו."

והיה כשומעה, קמה ממקומה ותחבקהו ותנשקהו בשמחה גדולה. ונתנה הודאות לה' יתברך שעשה חסד עם אדוניה ויפקדם בבן זכר. ותאמר לו: "תשב בכאן ותאכל עמנו יום שבת."

ויאמר לה: "חן חן לך, אגל תודה לה' יתברך. יש לי כל טוב לאכול ולשבוע ולא אוכל עמכם."

אמרה לו: "תהיה לבך בטוח שמאכלי הוא הכל משלכם. והכל הוא מלמעלה. ואני מבשלת הכל בידי ואין בו שום מכשול. יען אני גם כן מבני אדם העליונים וכך וכך היה העניין. ובכן תוכל לאכול ולשתות עמנו בלי שום פחד."

וכשומעו זה שמח לבו וישב עמהם כל השבת בכבוד גדול. וחזר ושאל הבחור למלך להגיד לו סוד ההיכל המתהפך.

ויאמר לו: "אלו הם המזלות של בני אדם. שבכל רגע יש לו מזל אחד. וכפי הרגע שיצא הוולד לעולם, כך יהיה מזלו."

אמר לו הבחור: "ובכן הודיעני באיזה מזל נולדתי אני?"

ויען ויאמר לו: "מה לך לידע? הולך תמים ילך בטח."

אמר לו: "אף על פי כן רצוני לידע."

ויאמר: "לא תצטער ממה שאומר לך?"

אמר לו: "אין לי שום צער שאני מרוצה בגזירתו יתברך."

ויאמר לו: "כאבן דומם קשה פשוטה שאינה מעלה שום עשב ושום פרי, כך אתה מדילך (משלך) אין לך מזל להרויח כלל."

ושתק הבחור. וכמעט רגע חזר ושאל למלך ואמר לו: "ולא יש תרופה למחלתי להפוך מזלי?"

השיב לו: "יש תרופה, אבל היא רחוקה וקשה עד מאד לא תוכל עשוהו."

אמר לו: "תודיעני, ואני אשתדל לעשותו. אם אוכל, טוב. ואם לאו, יהיה מה שיהיה. על כל פנים אתה הודיעני מה היא התרופה."

אמר לו: "תרופתך היא שיש בעיר פלונית איש אחד שמו יחייא אלקרע"א. והוא איש רע ובליעל רוצח גנב גזלן נואף, כל מום בו. ויש לו שבעה בנות. אם אתה תוכל לישא בתו הקטנה ייהפך מזלך ויתחזק ויעלה למעלה מעלה שאין כמוהו כי אם המלך."

ויטמון הנער אלו הדברים בלבו.

ובליל מוצאי שבת, קודם היפרדו מהם, אמר הנער למלך: "אם מצאתי חן בעיניך המלך. ובעבור אהבת מר אבי שתעשה בקשתי."

ויאמר לו המלך: "דבר."

ויאמר לו: "רצוני להניח דרכי שאנכי הולך עליה. ולילך לעיר יחייא אלקרע"א הנזכר ולראות מה טובו. ואם הקדוש ברוך הוא יעזרני להוציא מחשבתי לפועל, הנה מה טוב. ואם לאו, הטוב בעיניו יעשה. ועל כל פנים אני רוצה לילך אצלו. וחלוטי היא שתשלחני עם אחד ממשרתיך. יעז אני נער ולא אדע אנה אלך ומפני סכנת דרכים."

ויאמר לו המלך: "בעבור אהבת וכבוד מר אביך, אנכי אעשה כדברך. ואימתי שתרצה לחזור ושלחתי ולקחתיך משם ואשלחך אל מחוז חפצך ולבית אביך."

ויען ויאמר לו: "חן חן למר. תבורך מפי עליון."

ותכף קרא המלך למשרתיו ויאמר להם: "מי מכם ירצה להוליך את הבחור הנזכר ומשרתו ובהמותיו וכל אשר לו לעיר פלונית?"

אמר אחד מהם: "אני אוליכם בשנה אחת."

ענה השני ואמר: "אני אוליכהו בששה חודשים."

ענה השלישי ואמר: "אני אוליכהו בחודש אחד."

וכן על זה הדרך, עד שבא אחד ואמר: "אדוני המלך אני אוליכם בשלוש שעות."

תכף אמר המלך: "עשה והצלח."

ותכף זה השד קרא עמו לשניים אחרים עמו. והוא לקח הבחור והרכיבו על כתפיו ולמשרתו בכתף השני. והאחד נטל השתי פרדות. והאחר הפרדה אחרת עם התיבות וכל כליו. ויקומו וילכו. וסגר עיניהם ובמשך שלוש שעות הביאום והניחום סמוך לפתח העיר של יחיא הנזכר.

ויאמרו לו: "מתי נחזור ליקח אתכם?"

ויאמר להם הבחור: "לזמן שנה אחת."

ויאמרו לו: "טוב הדבר."

וילכו השדים לדרכם.

והבחור ומשרתו תיקנו כל בגדיהם על הבהמות ונכנסו לעיר. ויפגעו במ מאנשי העיר ויראו איש אחד חמד בחורים. יפה תואר לבוש כמלך. ופניו פני שכינה. ויאמרו לו: "ברוך הבא. מהיכן בא אדוני ולהיכן הולך? היש לו מכיר ובעל אכסניא בעירנו?"

ויאמר להם: "לא יש לי שום מכיר."

השיבו לו: "אם כן יבוא נא הוד אלינו ויתאכסן בביתנו."

ויאמר להם: "רבותי, אין רצוני להתאכסן בשום מקום, כי אם אצל יחיא אלאקר"ע."

אמרו לו: "יימח שמו וזכרו. זה האיש הוא רשע גדול רוצח גנב גזלן, איש רע ובליעל שלא יש לו כי אם שם יהודי דווקא, לא תפילה ולא עבודה. ומעולם לא נכנס לבית הכנסת ואפילו ביום הכיפורים. כי אם כל ימיו כשרות לצוד חיות לאכול נבלות וטריפות וללסטם הבריות. הס כי לא להזכיר שמו ולא ישמע על פיך. ושם רשעים ירקב. ואין כבודו שיזכרהו ומכל שכן להתאכסן בביתו."

אמר להם: "אף על פי כן זה רצוני."

ונלאה גדול העיר להפציר בו להוליכו לביתו ולא רצה. וכן השני וכן השלישי. כל הפוגע בו מזמינו והוא לא הטא אוזן. ואמר להם: "אם תעשו רצוני תודיעוני ביתו ומקומו."

אמרו לו: "אין אנחנו מראים לך ולא הולכים עמך לגרום לך מיתה. שידענו בודאי שיהרוג אותך וייקח כל אשר לך. וכתוב: לא תעמוד על דם רעיך ולפני עיור לא תיתן מכשול."

והוא עומד בדיבורו שרוצה דווקא ללילך אצלו. עד שענה אחד מהם ואמר: "הניחו לו שילך מעצמו למי שירצה, ואנחנו נקיים. ובודאי כנראה שגם הוא רשע כמותו. ממה שאנו רואים שחשקה נפשו בו. שכל עורב למינו עורב. וכל עוף למינו ישכון וכן אדם לדומה לו."

והניחוהו והלכו להם. והבחור הולך ושואל לכל מי שימצא ואומר לו: "בחייך, תראני בית יחיאי אלאקר"ע."

וכל השומע שמו, אומר: "יימח שמו וזכרו! איני מראה לך ביתו וכו'." וכן אחר וכו'. עד שמצא עני אחד ואמר לו: "בחייך הרי לך דורו'ס אחד ותבוא עמי ותראה לי בית יחיאי, ותלך."

וייקח העני הדורו'ס מידו והוליכו נגד ביתו, ואמר לו: "זה ביתו."

וילך לו, שנתפחד להתקרב לביתו.

והבחור נכנס לחצר יחיאי. והנה הוא חרב ושמש בסוף העיר מקום שאין עובר ושבו. וכל הבתים ריקניות מליאות עצמות נבלות וזוהמא וקורי עכביש וסרחון. ובעודו באמצע החצר יצתה אשתו של יחיאי לקראתו שהיתה טובה. ותאמר לו: "אדוני, את מי תבקש פה?"

אמר לה: "ליחיאי בעלך. שאני באתי להתאכסן אצלכם."

אמרה לו: "אדוני, אין כבודך לישוב אצלינו שלא יש לנו בית נקייה לפי כבודך. ולא עוד אלא שאני חס עליך יען בעלי בעוונותי הוא רע ובליעל. וכשיראה אותך יהרוג אותך וייקח כל אשר לך. ולזה אומר לך מהר הימלט על נפשך וצא מכאן, פן יבוא פתאום ויפגעך."

ויאמר לה: "מה איכפת לך. אני רצוני לישוב בביתך ויהיה מה שיהיה ואיני רוצה שום דבר מכם."

ותכף אמר למשרתו: "תטע האוהל שלנו באמצע החצר ונניח כל בגדינו."

וכן היה. נטה אוהלו והוריד התיבות וסידרם בתוכו. ויפרוש בגד צמר חשוב טאפיטי בתוכו ומחצלת. וישב הוא ומשרתו, ולקח ספר אחד בידו ללמוד.

עוד מעט כחצי שעה והנח עשו בא מעלם יחיאי בא מצידו. והכלי זיין הנקרא טופי"ק על כתיפו ושני פישטול"ס בצידו. ובידו ארנבת אחת מתה שצד אותה בעופרת והמיתה. ונכנס כמו בריון בביתו. ויקרא לאשתו והשליך לפניה הנבלה הזאת. ויאמר: "לכי הפשיטי אותה ותבשלי בה רדרה של כוסכוס"ו לאכול."

ואשתו הענייה, על כורחה שלא בטובתה לקחה אותה. ותלך ועשתה הכוסכוס"ו בקמח שעורים שחור כפחם. והביאה לפניו קערה אחת מליאה. וקערה אחרת הניחה לה ולבנותיה. והפך פניו יחיאי וראה האוהל בתוך החצר. ויושבים בה הבחור ומשרתו והתיבות בצידם. ויאמר לאשתו: "מי הוא זה שנכנס לביתנו?"

ותאמר לו: "כך וכך. בא האיש הזה מאליו להתאכסן אצלינו. ובכן אחלה פניך שלא תזיקהו יען בא להסתופף בצילך."

ויען ויאמר לה: "שתוקי! את לא תיכנסי בזה העניין. עתה תראי מה אעשה לך. בזאת הלילה אקיים בהם שחיטת ממזר ואקח כל אשר להם. ודאי מזלי הביאם לביתי. ואם תדברי חצי דיבור אהרוג אותך גם כן!"

וייקח קערתו של הכוסכוס"ו השחור העשוי במרק נבלה. והלך אצל הבחור ויאמר לו: "תאכל עמי."

ויאמר לו הבחור: "חן חן לך תודה לה' יתברך יש לי מה לאכול ואיני צריך ממך כלום."

אמר לו יחיאי: "צריך שתאכל עמי, ואם לאו אהרוג אותך!"

וכשראה הבחור את מרדו ורשעותו, אמר לו: "אדוני, לא יש לך כף לאכול בו ואיני יודע כיצד אוכל בידי. תתחיל אתה ותראני כיצד אתה אוכל ואני אבוא אחריך."

ויאמר לו: "טוב, הריני מתחיל." ופשט ידו המזוהמת ומנוולת שחורה כעורב וכעובי אצבע זוהמה ודם נבלות וטריפות דבוקים בה. והניח בקערה ומילא ידו מהכוסכוס"ו. ובעוד שידו בתוך הקערה. הזכיר שם קבלה מעשית הבחור, ונעשה כל הכוסכוס"ו גחלי אש דקות בוערים כלפידים ונשרפה ידו של יחיאי והתחיל לצעוק לאשתו: "איי איי איי, נשרפתי! מה זה הבאת לפני גחלי אש לאכול."

והוציא ידו ריקנית שרופה באש כסוחה. וכן נעשה הקערה שלפני אשתו כדי שלא יאכלו נבילות וטריפות.

ויאמר לו הבחור: "ראית מה שרצית לאכול ולהאכילני? ולמה לך לאכול אלו המאכלות אסורות ומזוהמות. השלך הכל לאשפה, ואני אתן לך לאכול."

ותכף אמר למשרתו: "תוציא מהתיבה מה שיש לנו."

ותכף הוציא ארבע תרנגולות מבושלות חשובות, ונתן שניים לפניהם ושניים שלח לאשתו ובנותיו. וכן הוציא עוד דגים מטוגנים ושלח להם קערה אחת ונתן לפניו קערה אחרת. וכן הוציא להם פת נקייה ונתן לפניהם ויאכלו. והוציא להם יין חשוב וישתו ונתפקחו עיניו של יחיאי. שטעם טעם שלא אכלו מימיו וערב לו.

ויאמר: "זה אכילה חשובה והלואי כל יום נאכל כך."

ויאמר לו הבחור: "אם אתה תשמע לעצתי, אני אתן לך ולבני ביתך בכל יום לאכול ולשתות כמלכים."

ושאל לו הבחור: "בחיך, תאמר לי כמה תרוויח ככל יום במלאכתך?"

אמר לו: "לא יש קצבה, פעמים דורו, פעמים דורו וחצי, ולפעמים שום דבר. ולפעמים אני הורג וגוזל ומרוויח הרבה ובין הכל אפשר יבוא דורו וחצי בכל יום."

אמר לו הבחור: "אתה תשב בבית ולא תצא כלל החוצה, ואני אכלכל ואזון אותך וכל אשר לך כהיום הזה. ועוד אתן לך עשרה דורות בכל יום."

יחייא, נפקחו עיניו ויאמר לו: "אני מוכן לעשות כל מה שתאמר אלי. ולא אצא כלל החוצה. ובלבד שתיתן לי כמו שאמרת."

אמר לו תכף: "הרי לך עשרה דורות של היום במקדם. ואינך צריך להוציא מהם פרוטה קטנה שכל מחסורכם עלי. וזה יהיה לך למשמרת."

ולקח אותם בידו ושמח שמחה גדולה. והלך ונתן אותם לאשתו שתצניעם. ואמר לה: "זה מציאה גדולה. הלוואי שישב עמנו ימים רכים. ולזה לא אהרוג אותו."

ותכף ציווה הבחור לאשת יחייא שתשבור ותשליך כל כלי תבשילה לאשפה ולא תישאר פרסה. וכן עשתה.

ושלח משרתו וקנה כלים חדשים כל הצורך וכפות ומזלגות וכיוצא. והיה קונה בכל יום בשר ודגים ותרנגולות וכל מיני אכילה ושתייה ונותנה לאשתו של יחייא היהודית לבשל הכל בכשרות. ויחייא יושב בבית ומשרת ועובד להבחור כעבד לו.

ותכף שלח משרתו לקנות בורית ופחם וציווה לבעלת הבית להחם יורה גדולה של מים חמין כזי שירחצו כולם מזוהמתן. וכן היה. ושלח והביא הספר וגילח שער ראשו של יחייא ורחצו והזכו. ושלח וקנה לו ולאשתו ולבנותיו חליפות שמלות חדשות מכף רגל ועד ראש שלוש וארבע זוגות וילבשם. בקיצור עד שנהפכו צורתם משחור ללבן. ואינם מאמינים בעצמם לראות עצמם בזה הגדר עולם חדש. מאשר לא ראו מאורות בימיהם:

ואחר כך שלח למשרתו והביא לו אומן בנאי וציווה לו שתכף יביא פועלים לנקות כל החצר והבתים. שהיו מליאות עצמות נבלות ואשפה ולכלוך וטינופת שהסרחון היה הולך למרחוק. והכותלים שחורות כפחם וכזפת מעשן העצום שהיו מבשלים וקורי עכביש וכיוצא. ואחר כך ציווה לקלות כל הכותלים ולטוחם מחדש בסיד לבנה חזקה ובהירה ולפתוח חלונות מארבע רוחות ולנתוש ולהרוס סדר הבתים ההם ולעשותם בסדר נאה כבניין מלכים. וכן פתח החצר הכל מחדש כפלטין מלכים. ואחר כך שלח והביא הנגר ועשה מחדש כל הדלתות והחלונות בזכוכית כתיקונן. ואחר כך נייר הכל בגוונים וציורים דבר נאה ומתקבל. והביא בתוכו מעיין מים חיים. וייחד בית אחד ללימודו. ואחר כך שלח וקנה שולחנות וכסאות ומיטות וקנאפיטים וסידר ותיקן כל הבתים כפי הצורך.

ויחייא רואה ותוהא ושמח בלבו. ואומר: זה טוב טוב. ובכל בוקר הולך אצלו ואומר לו: "תן לי העשרה דורות." ונותן לו ומוליכם לאשתו להצניעם.

וכאשר עבר איזה זמן שכבר קשר אהבה עמו ועושה לו כל רצונו, שאל הבחור: "מעולם לא קרית ולא למדת בקטנותך?"

אמר לו: "קריתי בקטנותי ושכחתי הכל."

ויאמר למשרתו: "בחייך, תיקח אותו לפניך שתי שעות ביום ותחיל ללמדו האותיות וברכות הצריכות ונראה אם הוא עץ עושה פרי ולוקט, או הוא עץ יבש שאין בו שום לחותית."

וכן היה. אחר שגמר המשרת לקנות כל צורכי הבית דבר יום ביומו, לקח אותו לפניו והתחיל ללמדו אל"ף בי"ת וכו'. וראה שמעט מעט הוא זוכר הנשכחות. עד שהכיר וידע בטוב כל האותיות. ואחר כך למדו כל הברכות הצריכות. ומדי יום ביום הולך ומוסיף. ולימדו קריאת שמע תפילה ומנחה וערבית וברכת המזון. וכן על זה הדרך עד שבמשך שישה חודשים הגיע לקרות תורה ונביאים בטוב. ובכל יום היה לוקח העשרה דורות ונותן אותם לאשתו שתצניעם. אחר כך היה לוקח אותו הבחור לפניו בכל בקר אחר תפילה, והיה לומד עמו החוק לישראל. והיה מלמדו לקרות המשניות ומעט גמרא. והיה מפרש לו ההבנה, וכן עוד מעט לימדו רש"י ותוספות וכן על זה הדרך עד שנכנס בלבו חשק התורה. והיה כל היום לומד עם הבחור. עד שבמשך שנה כבר נעשה חכם גדול נושא ונותן בהלכה עם הבחור. ומקשה ומתריץ ומחדש חידושים כאחד מהחכמים גדולים.

ושמח שמחה גדולה הבחור שה' עזרו להוציא יקר מזולל ולהשיבו למוטב. עד גדר שההביל הבלי העולם והכיר בטעותו. והלך אצל אשתו ויאמר לה: "אני שוטה שלוקח ממנו עשרה דורות בכל יום אחר שעושה עמנו כל זה הטובה. ולא עוד אלא שהוציאני מאפלה לאורה. והציל נפשי מחרפות דיראון עולם והביאני לחיי עולם. ובכן צריך להחזיר לו כל מה שלקחתי ממנו."

ולקח כל הממון שקבץ ממנו מיום בואו והוליכו אצל הבחור ואמר לו: "טול את שלך שאיני רוצה ליקח ממך פרוטה. ודי והותר מה שאתה זן ומפרנס אותי וכל בני ביתי מיום בואך אצלנו. ישלם ה' פעלך הטוב."

והיה כשמוע הבחור דבריו שמח שמחה גדולה. שראה שהגיע לזה הגדר למאוס בממון שאינו שלו ודבק נפשו ביראת ה' ותורתו. ואמר לו: "אין הכי נמי תנם לי וירחם ה' סוף הכבוד לבוא הכל אצלך."

וייקח מידו כל הממון שנתן לו בשלימות.

וביום שראה הבחור שכבר הוא נעשה חכם גדול ראוי לדרוש בקהל גדול בפלפול וחידושים וכו', אז אמר לו ליחייא: "עד עתה היינו יושבים פה נסתרים כמו בית האסורים. אבל עתה אני רוצה להתגלות ולפרסם אותך שיכירו מעלתך והכל לטובתך. ובכן צריך שתזמין עצמך לדרוש ביום שבת שנלך להתפלל בבית הכנסת הגדולה. ושם אעשה לך כבוד גדול."

ושלח להחייט להזמין ליחייא מלבוש חדש מכובד של חכמים וטלית חשוב. ויום שבת בבוקר קמו והלכו שניהם והמשרת לבית הכנסת. וכל הקהל בראותם שני אנשים חדשים מכובדים בלבוש חכדים, והמשרת נושא הטליתות לפניהם, כולם עמדו מפניהם והושיבו בסדר ההיכל. ושואלים זה לזה: "מי האנשים האלה ובבית איזה גביר מתאכסנים?"

וכל אחד אומר: "אינו בביתו ואיני יודע היכן הם חונים. שאלו לפרנס הקהל אם יש לו ידיעה." וגם הוא השיב: "לא ידעתי ושום אחד לא הגיד לי מביאתם לעשות להם כבודם."

איך שיהיה, התפללו וגמרו החזרה. וקודם שיוציאו ספר תורה מהיכל. קם הבחור ואמר בקול רם: "מורי ורבותי, ברשותכם רוצה לדרוש מעט דברי תורה זה החכם."

תכף ענו ואמרו: "בכבוד. ידרוש לנו ונשמעה תורה מפיהו."

מיד קם רבי יחיא ועמד בתיבה מעוטף בטליתו. והתחיל לדרוש פה מפיק מרגליות. בפלפול וצריך עיון וחידושים מהרכבות ופסוקים, עד שנשארו כל החכמים וכל הקהל מבוהלים ושמחים מפלפולו וחידושו מתוקים מדבש. וגמר ואמר קדיש. והוציאו ספר תורה והעלום לספר תורה במקומות הגדולים. וכשגמרו תפלה עמד הבחור ואמר: "רבותי, שאלה אחת שואל זה חכם מכם, שתכבדוהו ותבואו כל הקהל למגדול ועד קטן לסעוד בבית החכם שהוא במקום פלוני."

תכף ענו כולם כאחד ואמרו: "הננו מוכנים לעשות רצון צדיק בשמחה."

ותכף שלחו כל אחד משרתו לביתו. והביאו כל אחד סעודתו וחמינו. והלכו כולם אחריהם. וכשהגיעו לפני שער החצר וראו אותו בניין מפואר, תמהו ואמרו: "מי דר בכאן שמעולם לא ראינוהו ולא נכנסו בו."

ונכנסו בתוכו ויראו אותו פלטין מלכים וסאל"ה גדולה מפוארת והשולחן ערוך שולחן מלכים עם כל מיני מאכלים ומשקים ופרי מגדים, שכבר הזמין הבחור מקודם השבת. הכל בשופע בשר ודגים ותרנגולות וכו'. וגם ציוה לשפוך בכל החצר והבתים שמן ורדים. שהריח היה מחיה המתים. שתכף שנתקרבו לפתח החצר הריחו ואמרו: "מה זה הריח כריח שדה אשר ברכו ה'. זה ריח גן עדן."

וקידשו וסעדו כולם בשמחה רבה ובדברי תורה ופיוטים. וכל אחד בכל עת היה שולח לביתו להביא יינות משובחים. ומשכו סעודתם עד עת המנחה וקודם לכתם עמד הבחור ואמר: "מורי ורבותי, אתם מכירים זה החכם?"

אמרו לו: "לא אדוני, מהיכן? מעולם לא ראינו אור פניו כי אם עכשיו."

אמר להם: "תזכרו בטוב ותביטו בו, אפשר תזכרו."

הביטו כולם בפניו ואמרו: "אין אנו מכירים אותו כלל. ומעולם לא ראינו פניו."

אמר להם: "כיצד שכחתם ממנו, והוא בן עירכם."

אמרו לו: "לא ידענו אותו."

אז אמר להם: "זהו יחיא אלאקרע."

באותה שעה קפצו כולם בשמחה רבה ואמרו: "היתכן זה בעולם. איש שלא היה יודע אפילו אות אחת בתורה. ואפילו ביאה ריקנית לבית הכנסת לשימוע קדיש וכו' מעולם לא נראה ואפילו ביום הכיפורים. ועתה עלה כל זה המעלה. ברוך מחיה המתים."

וקפצו עליו וחבקהו ונשקוהו ואמרו לו: "אשרי חלקך. ואשרי חלק זה החכם הבחור שזכה לזכות לתייבא."

ושמחו מחדש והוסיפו שמחה לאין תכלית. אזי ענה הבחור ואמר: "הן עתה ששמחתם בו ובתורתו. צריך שתעשו לו נחת רוח. והוא, שהאיש הזה יש לו שישה בנות גדולות שכל אחת מכם שיש לו בן ראוי שייקח בת אחת לבנו. ועלי ליתן נדוניה לכל אחת כראוי ועוד מאתים דורו"ס מעות בעין לכל אחת."

ותכף אמר האחד: "אני לוקח הגדולה לבני." וכן השני והשלישי, עד כל השישה. והלכו למנחה. ואחר כך אמר להם שיבואו להתפלל ערבית במוצאי שבת כולם לביתו ושם יכתבו ויגמרו השידוכין.

וכן היה. באו כולם במוצאי שבת וכתבו השטרות וקנו מיד כל אחד לגמר השידוכין. וקבעו זמן נישואיהם שלושים יום. ובזה הזמן הזמין להם כל נדונייתם. ועתה חופת כולם בביתו ביום אחד בזו אחר זו, כדי שיספיק שבעת ימי חופה לכולם והלכו כולם אצל בעליהן.

ואחר שנגמר הכנסתם בשמחה ונשארו יחייה ואשתו ונתן הקטנה דווקא בבית, קרא הבחור הנזכר ליחייה לחדרו ואמר לו: "עתה תודה לאל יתברך כבר פינית לך הבית בשמחה וכבוד שנישאו כל בנותיך כראוי. ולא נשאר לך כי אם בתך הקטנה. ובכן אם רצונך, אני אקח אותה לאשה."

ותכף השיב לו יחייה: "מי ייתן והיה שאזכה לך ומעתה הרי היא שלך, וכולנו עבדים לך מאחר כל הטובות שעשית עמנו. שאין אנו יכולים לשלם לך אחר מני אלף ממה שעשית עמנו. כי אם בעל הגמול ישלם לך פעלך הטובה."

ותכף ציווה לעשות לה נדוניה ותכשיטין כפי רצונו. והזמין צרכי החופה. והזמין לכל גדולי העיר ועניים ועשה החופה בכבוד גדול ושמחה רבה. וחילק מתן דמים לחכמים ולעניים כראוי. עד שנגמר כל הממון שנתן לו אביו. ותכף שנגמרו שבעת ימי חופה, אמר להם: "הגיע זמן שצריך לילך לחזור למקומי."

ויאמרו לו: "הננו מוכנים לעשות כל אשר תגזור עלינו."

ושלח אחרי הסרסורים ומכר הפלטין וכל כלי ומטלטלי הבית. והזמינו עצמם לנסוע.

ומאי דביני ביני הגיע זמן שקצב למלך בנו של אשמדאי הנזכר לעיל. ושלח אותם שני שדין שהביאו אותו שם. ואחד מהם הרכיב על כתפיו להבחור וכלתו. והשני הרכיב על כתפיו ליחייה ואשתו. ושלחו וקראו לב' שדין אחרים. ואחד הרכיב עליו להמשרת וג' תיבות בגדים וכו'. והשני הרכיב עליו הפרדות. ובזמן מועט הגיעום לבית המלך הנזכר. ותכף יצא לקראתו וקיבלם בשמחה ואמר לו: "יישר כוחך ששברת בחכמתך כוח הסטרא

אחרא. שהיתה מלובש ביחייא הנזכר. והחזרת אותו למוטב ולימדת אותו תורה ויראת ה'. אשריך ואשרי חלקך. ועתה הוקם מזלך מעלה תהילה לה' יתברך. ותכף הכניסם לביתו. ובראות המלכה את בן אדונה שחזר עם כלתו, גדלה שמחתה ולקחה וחבקה ונשקה ונטלה העטרת זהב ואבנים טובות ומרגליות שבראשה ונתנה בראש הכלה. הוציאה מבית גנזיה לבוש מלכות מכף רגל ועד ראש משובץ זהב ואבנים טובות והלבישה אותה. וישבו שם ג' ימים.

ויאמר הבחור למלך: "הגדלת חסדך עמי בכל אשר עשית עמי. הן בפרט בעצה טובה שגילית לי סוד הרפואה להקים מזלי. ובכך עת לחננה שתגדיל חסדך ותשלחני למקומי לבית מר אבי לנחמם מאבלם ומיגונם לאבי ואמי."

ותכף המלך שלח לקרוא לאותם השדין שלוחים נאמנים זריזין ומקדימין, ואמר להם: "תיקחו עמכם עוד ה' אנשים גיבורים, ותרכיבו את ידי הבחור בן אדוני וכלתו. ואת יחייא ואשתו. ואת המשרת וד' תיבות וז' פרדות. חמישה לחמישה בני אדם הבחור ואשתו ויחייא ואשתו והמשרת. ועוד ב' לד' תיבות. ופתח התיבות שהביאו בידם והוציא כל אותם הבגדים הישנים וכו'. ומילא אותם כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות ותכשיטין וגנזי מלכים. והרכיבום השלוחים הנזכרים וסגרו עיניהם ובזמן מועט הביאום סמוך לפתח העיר של אביו והלכו להם.

והבחור והנלווים אליו ישבו מעט לנוח מחוץ לעיר ואכלו איזה דבר. ותיקנו התיבות על הבהמות. ורכבו כל אחד על בהמתו ונכנסו לעיר. ותכף הראשון שפגע בהם שאל להם: "מי אתם ומאין באתם?"

והשיבו לו: "אני בן חכם פלוני שזה כמה זמן שהלכתי. תגידו לי העוד אבי חי וכיצד שלומו?"

תכף חבקו ונשקו ואמר לו: "אתה הוא בן החכם בריך מתייך לשלם. שהקדוש ברוך הוא ראה בעוני אביך וכו'."

אמר לו: "תכף לכו ובשרו לאבי ואמי בנחת להשיב רוחם וכו'."

ותכף וירץ האיש לבשר לאביו. ועוד בא אחר לקראתם וראה המשרת והכיר אותו. ואמר לו: "ברוך הבא, אתה פלוני שהלכת עם בן החכם זה כמה זמן ולא נודע מכם דבר אם בחיים או אם במתים חס וחלילה. ואשתך כאלמנה חס וחלילה וכולם בצער."

אמר לו: "אני אני הוא, ותכף לכו ובשרו לאשתי כדי שלא ליכנס פתאום."

ותכף הלך האיש לבשר לאשתו. וכן על זה הדרך עוד זה מדבר וזה בא ושמחים לקראתם ורצים בזה אחר זה לבשר לאביו ואמו. ותכף יצא אביו לקראתו ויחבקהו וינשקהו ויבך על צואריו מרוב שמחתו. ויפן וראה את כלתו מעוטרת ומקושטת ונשקה ידיו ויברכה, ונכנסו לבית ויאמר לאביו: "תן דעתך על הד' תיבות אלו שתניחם במקום בטוח שכולם מליאות זהב וכסף וגנזי מלכים."

וכן עשה. ותצא אמו לקראתם לשער החצר וחקקה ונשקה לבנו וכלתו. וגם את מחותנו יחייא ואשתו קבלום בכבוד גדול, ותכף ותהום כל העיר כי הקול נשמע, ובאו כולם לבקרם. וישבו שקטים ושאננים כולם כאחד, מתמידים בלימודם בקדושה ובטהרה ובעושר וכבוד גדול. כן יעשה הקדוש ברוך הוא עמנו נסים ונפלאות להקים מזלנו. בכדי שנוכל להיות שקטים ושאננים לעבודת יוצרינו ולהגות בתורתו ומצוותיו כל ימי חיינו. וימהר לגאלנו ולקבץ נפוצותינו במהרה בימינו. כן יהי רצון, אמן.

למדנו מזה המעשה כמה גדולה מצוות גמילות חסדים עם כל אדם. כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה שזה בגופו וזה בממונו. וגמילות חסדים היא מצווה המצויה לעשות בכל עת ובכל מקום אפילו במקום שאין עניים. דהיינו לעשותה עם חברו הנמצא אתם בדרך או באותו מקום ואפילו הוא עשיר. שלא יבצר שיצטרך איזה עזר מחבירו או בגופו בדיבורו, או בעצתו או בממונו להלוות לו לפי צורך השעה. יען אין לך אדם חי שלא יהיה נצרך לחבירו באיזה אופן אז באיזה זמן. שלזה הזהירונו רבותינו זכרונם לברכה בפרקי אבות: אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר. שרצו לומר אזהרה גדולה לעשירי עם שלא יתנהגו בגאווה ובוז עם שום אדם, בחושבם: לי העושר והכבוד ולמה אשפיל עצמי עם אנשים עניים ושפלים לפי דעתו המעופש. כי אפילו אם באיזה זמן אצטרך לבני אדם מאיזה עניין, הכסף יענה את הכל. ידע נאמנה שהוא טועה בדמיונו. שעניינו הרואות בכל עת כמה עשירים נהפך להם הגלגל ויורדים מאגרא רמה לבירא עמיקתא להיות כמעט נודדים ללחם רחמנא ליצלן, או יפלו על ערש דווי בחולאים רעים בר מינן. שיצטרך יותר ויותר לאותם אנשים שהיו שפלים בעיניו להפך שליתו ולנקותו מזוהמתו ואם הוא ביזה אותם קודם לכן באיזה פנים, יוכל לקרותו שיעשה לו צורכו. בודאי תכסנה כלימה פניו ויקהה את שיניו, בראות עצמו מוכה וננוע כאבן דומם, וחברו השפל בריא אולם. שלזה אמרו רבותינו זכרונם לברכה והוי שפל רוח בפני כל אדם שתקוות אנוש רימה. ובפרט בשגומל חסד עם העניים בגופו וממונו שתיים כהלכתן שכרו כפול. ומכל שכן כשגומל חסד עם עניים יתומים ואלמנות, ומכניסם לביתו לפרנסם בדרך כבוד בסבר פנים יפות בשכר עבודתם, כמו שאמרו בפרקי אבות: ויהיו עניים בני ביתך. שרצו לומר באופן כזה כדי שלא יתבוששו כמאן דאכיל דלאו דיליה. ששכרו כפול ומכופל בעולם הזה ובעולם הבא. כמו שכבר ידוע שהצדקה וגמילות חסדים הם מהמצוות שאדם אוכל מפירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא ואת היותר'ת כשעושה אותה באופן כזה בשמחה יש לו עוד גמול בפני עצמו שכר שמחת מצווה. וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שאפילו שאמרו שכר מצות בהאי עלמא ליכא. עם כל זה שכר שמחת מצוות איכא ומבטל מעליו ומעל זרעו כל גזירות קשות ורעות. ועליו נאמר: אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. שרצה לומר מי שמשכיל ומעיין כיצד יעשה עם הדל לעשות המצווה בשלם שבפנים. בא בשכרו ביום רעה ימלטהו ה' וישמע תפילתו לעשות בקשתו. וכמו שמצינו בכמה מעשים ובמעשה הנזכר. שבזכות שעשו עם האלמנה ובתה היתומה והכניסום לביתם וכו', הקדוש ברוך הוא שמע תפלתם ושידד מערכתם ויפקדם בבן זכר בן חכם ישמח אב. ומצווה גוררת מצווה וטרם מכה ציץ רפואה פרח. ונזדמן להם אותו בחור בן המלך אשמדאי שקיבלו בביתו וכו'. שאחר כך היה לבנו עזרה בצרות ועוד שמערכת מזל בנו היה בשפל המדרגה של העניות. והוא גילה לו סודו להמציא תרופתו ולהרים מזלו על ידי מזל בת זוגו בת יחייא הנזכרת. שה' בוחן לבות וכליות וידע שהאב ובנו כולם קדושים, זוכים ומזכים לאחרים ומעשה אבות יעשו בנים. שהערה למוות נפשות לילך לבית יחייא הרוצח הנזכר. וצדקתו וחכמתו עמדה לו להינצל מפח יקוש. והחזירו בתשובה והוציא יקר מזולל ללמדו תורה והוציאו מאפילה לאורה, עד

שהגיע לאותה המדרגה. וחזר לביתו לחיים טובים ולשלום אצל אביו ואמו, שלם בגופו וממונו ובר מזליה אשתו עמו. ומלא וגדוש הון עתק שנתן לו אותו בחור בן המלך ואשתו ומשרתיו. וישמח האיש הצדיק ביוצא חלציו. כן יזכנו להיות דבקים בתורתו ומצוותיו, ולגמול צדקה וחסד בגופינו וממונינו, בקדושה ובטהרה לעשות נחת רוח ליוצרנו. וגדולה צדקה כזאת שמקרבת הגאולה ויבוא משיח צדקנו וימהר לגאלנו ויקבץ נפוצותינו ויבנה בית מקדשינו בעגלא ובזמן קריב. כן יהי רצון, אמן.